

Јапан 70 година након пораза: Проамеричка политика и потчињеност

Од *Недељник*

31 маја, 2016

Седамдесет година после пораза Јапана, на челу те земље налази се влада која води изразито проамеричку политику. **Став Шинзо Абеа према Вашингтону карактерише чудна мешавина сервилне потчињености и дубоког непријатељства.**

Абе је роб суштинске супротности која мучи модерну јапанску државу. То је супротност између полтронске потчињености и националистичке афирмације земље, пише *Le Monde*, а преноси Недељник.

Сукоб између Вашингтона и јапанског архипелага Окинава је мало познат јавности.

Житељи Окинаве се већ годинама оштро противе пројекту изградње нове америчке војне базе у Хеноку на северу. Овај архипелаг се налази између Тајвана и најисточнијег јапанског острва Кјушуа, и заузима око 1.000 квадратних километара. За Кину он потенцијално представља „велики поморски зид“, који контролише приступ Пацифику. То значи да овај архипелаг има суштинску улогу у одржању равнотеже снага у источној Азији.

Како наводи француски часопис, јапанска анексија архипелага била је знак непријатељства према Кини а затим и према Сједињеним Државама, и са њом је започео процес који је довео до катастрофе 1945. **Те године сваки четврти житељ Окинаве нашао је смрт у циклону америчког челика и напалма у бици која се водила од краја марта до краја јуна. После пораза на Окинави, јапанске власти су велики број житеља оптужених за шпијунажу или погубиле или присиле да изврше колективно самоубиство (то се често дешавало са читавим породицама). Ова траума дубоко је усађена у душу Окинаве.**

Седамдесет година после пораза Јапана у Другом светском рату, америчка војска још увек држи 20 одсто територије острва и ту је смештено три четвртине снага присутних у читавој земљи.

Америчка војска има суверену власт (екстериторијалну), која је тек мало мања од власти коју су Сједињене Државе имале непосредно после Другог светског рата, када су директно управљале архипелагом.

У теорији, база предвиђена у Хеноку треба да замени базу Футенма, која се налази усред града Гиновена, на југу острва.

Хангари и писте у том граду налазе се поред болница, школа и стамбених четврти.

То је заправо „најопаснија база на свету“, што је признао и бивши амерички секретар за одбрану Доналд Рамсфелд.

Сви се још увек сећају хеликоптера који се 2004. срушио на Међународни универзитет Окинаве; то се на срећу десило у августу кад није било студената, па није било ни жртава те несреће.

На обали залива Хеноко треба да се изгради лука на површини од 160 хектара.

База садржи огромне масе бетона које се дижу до 10 метара изнад мора, две авионске писте дуге 1.800 метара и док дужине 272 метра.

Међутим, овде се ради о једном од најлепших приобаља земље које је, бар теоријски, заштићено. Ако ова база угледа светлост дана, вероватно ће постати и једна од најзначајнијих концентрација војне моћи у XXI веку у источној Азији.

У ствари, од самог почетка заузимање Футенме од marinaца било је илегално јер је база изграђена на земљи одузетој правим власницима силом бајонета и булдожера, да се послужимо формулацијом усађеном у свест и памћење свих житеља Окинаве.

Ово, између осталог, представља и кршење члана 47. Хашке конвенције која окупационој војсци забрањује конфискацију приватне имовине.

Сам овај члан довољан је да се база у Футенми одмах затвори без позивања на опасност коју она представља, буку коју прави и степен уништавања околине у којој се налази.

Већина становништва пружа отпор и у томе има подршку владе префектуре, префекторалне скупштине, градских већа, као и локалних одбора водећих националних странака.

Током првих година овај отпор био је довољан да се пројекат блокира, али почев од 2013, Абе у свом другом мандату чини све да тај отпор неутрализује.

Председник владе Јапана данас врши контролу без преседана у скупштини; опозиција је подељена и ослабљена а национални медији великим делом стављени су у службу власти.

Тако је данас свима јасно зашто Шинзо Абе тетоши новинске магнате са којима се виђа на теренима за голф и монденским пријемима. Али изван јапанске скупштине и новинских редакција, симпатије према Окинави и њеној борби сваким даном постају све веће.

Архипелаг Окинава

Седамдесет година после пораза Јапана, на челу те земље налази се влада која води изразито проамеричку политику.

Став Шинзо Абе према Вашингтону карактерише чудна мешавина сервилне потчињености и дубоког непријатељства. Абе је роб суштинске супротности која мучи модерну јапанску државу. То је супротност између **полтронске потчињености** и националистичке афирмације земље.

Шинзо Абе ће можда успети да своју вољу наметне префектури Окинаве. Али **становништво Окинаве можда се неће више задовољити само захтевом за престанак градње нове базе, него ће затражити затварање свих постојећих војних база.**